

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСТВО
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ФИЛМОВАТА ИНДУСТРИЯ, ПРИЕТ С ПОСТАНОВЛЕНИЕ
102 ОТ 2018 Г., ИЗМ. И ДОП., БР. 67 ОТ 2021**

Коментар

От името на Сдружение "Българската предприемаческа асоциация" - BESCO, прилагам становище
ЗФИ - <https://drive.google.com/file/d/118fR5QUi10GgkpN1H0iW5t5a7i4r9Rxx/view?usp=sharing>

Становище на СБФД 4: Във връзка с провежданите обществени консултации по проект на ППЗФИ, използваме случая да отбележим, че поддържахме запазването на по-голямата тежест спрямо пазарните при оценката на проектите в игралното, документалното и анимационното правило и което е в съответствие с препоръките и изискванията на европейските регламенти, въпреки по-голямата тежест на художествените критерии, резултатите от проведените консултации на сегашния ППЗФИ ясно показват, че художествено ориентирани автори и проекти са били по-лесно финансирани. С оглед на това, бихме искали да обърнем внимание на следните факти: -

Относителната тежест на служебната оценка в общата оценка на проект за игрален филм е значително занижена спрямо правилата, действащи преди измененията на ППЗФИ през 2021 г. Членът на работната група към ИА НФЦ (работила по проекта от 2021 г.) беше относителният дял на служебната оценка от 12% на служебната оценка в сега действащия ППЗФИ не следва да бъде изкривен, а ясно регламентираният изисквания на чл.27, ал.1, т.5 от ЗФИ; -

Недопустимо и в противоречие на европейските правила е пазарният критерий да бъде опростен за продукт на проектите за филми. Пазарният критерий в служебната оценка е базиран на комерсиални продажби чрез платени гледания и разпространение в българските киносалони на предишни филми на режисьора. Бихме искали да обърнем внимание, че съгласно ЗФИ (чл.27, ал.1, т.5) пазарният критерий е отношение на пълнометражните игрални филми – художествените качества на проектите и филмите в кино не се оценяват по пазарни критерии, както и следва да бъде. В действащия правилник за при определянето на относителната тежест на пазарния критерий в общата оценка (културно-пазарен критерий) кино и поддържахме този баланс да бъде запазен и занапред. В противен случай има сериозни съмнения за резултатите. -

В сега действащите карти за служебна оценка е предвидено всяко произведение, за което са платени поне 7500 платени гледания да получи максималния брой точки по този критерий. Считаме, че това преодолява риска от изкривяване и манипулиране на оценяването. Възприетото в правилника за закона. Следва да се има предвид, че световната тенденция е филмите да достигат до зрителите чрез разпространението им в киносалоните, а все повече чрез платените VOD платформи. Поради това определянето въз основа на продадените билети в киносалоните в България не показва действителността за един филм. Тенденцията VOD платформи да изместват прожекциите в киносалоните, което не бива и в бъдеще да се допуска разширяване на указания в закона обхват на критерията ЗФИ. Считаме, че няма съмнение, че придаването на по-голяма тежест на критериите, свързани с това касаещи предишни филми на продуцента и режисьора, крие сериозни рискове за злоупотреба и допринесе за оценката на художествените качества на кандидатстващите за финансиране. Считаме, че сега действащите критерии за оценка на художествените качества на проектите, въпреки тежест в общата оценка, са гаранция, че ще бъде подкрепено произведение на културата, а именно, напомним, че киното, като изкуство, е част от формирането и изразяването на националната идентичност на Българската държава, чрез Министерството на културата, да насърчава и подпомага развитието на пазарни модели. Следва да е ясно, че ако сега съществуващия в ППЗФИ реален баланс между пазарния и художествения критерий (доказан от резултатите от проведените конкурсни сесии по правилата на досега действащия ППЗФИ) на практика ще обезсмисли философията за възприемане на киното като изкуство. Философията на 90-годишна история на Съюза на българските филмови дейци – възприемане на киното като изкуство, за зрители да гледат българско киноизкуство. Уверени сме, че по това с Министерството на културата е единомислие. Изразяваме своята убеденост, че занижаването на художествените критерии в общата оценка на проектите за сметка на пазарните представлява заобикаляне на изискванията на Регламент за филмовия тест.

Становище на СБФД 3: Предлагаме изменение на чл. 46, ал. 5 с цел създаване на гаранции за ежегодната субсидия за филмопроизводство, която, съгласно чл.17, ал.4 от ЗФИ, се определя на базата на бюджетите на игралните, документалните и анимационните филми, произведени през предходната година. Подчертаем, че определянето на средностатистическия бюджет за филмопроизводство е в интереса на отпусканата от ИА НФЦ държавна помощ за отделен проект за игрален, документален или анимационен филм. Преодоляване на хипотеза на занижаване на бюджетите на филмите, което би довело и до намаляване на годишната субсидия за филмопроизводство, СБФД предлага допълване на чл. 46, ал. 5 като следва: „(5) Изпълнителният директор на ИА НФЦ няма да може да определя ежегодния максимален размер на субсидията за проектите за производство на пълнометражни игрални и документални филми, и за анимационни филми, и ще се гарантира така необходимата на сектора средносрочна предвидимост на процеса на финансиране на продуценти и администрация. Следва да се отбележи, че възнагражденията в сферата на киното в рамките на последните три години и нашите опасения са, че намаляването на бюджетите за филмопроизводство е невъзможност за създаване на качествени български филми. Конкретното ни предложение е ал. 5 е както следва: „(5) Ежегодно, в срок до 31 януари, изпълнителният директор на Агенцията за филмово производство определя максималния допустим размер на финансовото подпомагане на отделен проект по ал.1, т.1 букви „в“ и „г“, т. 2, букви „в“ и „г“ и т. 3 букви „в“, „г“ и „д“, не може да е под 80% от средния размер на съответния вид филми за предходната година.“

Становище на СБФД 2: Предлагаме изменение на чл. 51а, ал. 3 с цел завишаване на изискваните точки за държавна помощ по схема за възстановяване на разходи. Следва да се отбележи, че визираният от Квалификационния тест се отнася до „културното съдържание“ на кандидатстващия проект. По раздел А е 16. Предвид на това считаме, че е напълно неприемливо да се допуска проект да получи точки. На практика това означава, че по отношение на проектите, кандидатстващи за държавна помощ за възстановяване на разходи не се прилага никакъв културен тест. В тази връзка бихме искали да се обърне внимание, че в 651/2014 не прави разграничение под каква форма се предоставя държавната помощ – като пряка или непряка финансови стимули. Във всички случаи се прилагат едни и същи правила за отпускане на помощта. При прилагане на културен тест, гарантиращ, че държавно подпомагане ще се предоставя само за културен продукт. По тази причина предлагаме да се завиши изискването, като минималният брой точки за преминаването на раздел А от Квалификационния тест бъде 12 точки.

Становище на СБФД 1: 1. Предлагаме изменение на чл. 40е, ал. 6 с цел образователен ценз на експертите, които ще се вписват в регистъра по чл.15, ал.1 от ЗФИ и националните художествени комисии (и другите комисии) прилагащи културен тест по смисъла на чл. 40е, ал. 6. Следва да се подчертае, че изисквания към членовете на художествените комисии за притренираност и образование съществуваша до приемането на измененията на правилника през 2021 година и не са били лишено от основание. Наличието на специализиран образователен ценз гарантира, че за членовете на комисии са определени хора, притежаващи необходимите знания, култура и опит, за да оценяват художествените кандидатстващите проекти, поради което предлагаме изискванията за образователен ценз да останат непроменени в предстоящото изменение на ППЗФИ. В тази връзка поддържаме и настояваме да бъде запазено разграничение при определяне на експертите, участващи в националните художествени комисии за създаване на филми и тези, оценяващи сериали. Сега действащата регламентация осигурява, че за филми, така и за сериали ще бъдат оценявани от експерти с опит и познания в областта на филмовите изкуства, специализирани в производството на телевизионни сериали (предназначени предимно за излъчване на ориентирани телевизионни оператори) няма да се допускат до оценяването на филмови проекти. В тази връзка предлагаме драматургични и художествено-постановъчни различия в оценяването на филмовите проекти да останат непроменени. СБФД изменение на чл. 40е, ал. 6 от правилника е насочено към завишаване на изискванията за образователен ценз и условия за избор на високо квалифицирани експерти, които да оценяват художествените проекти. В тази връзка предлагаме на Министерството на културата и ИА НФЦ да обмислят необходимите условия за изискванията за професионален опит на експертите - броят на реализирани филми, необходимия образователен ценз ал.1 от ЗФИ да се увеличи от 2 филма (както е в сега действащия правилник), на 3 филма.